

Arbeidsgiverforeningen Spekter
PB 1511 Vika
0117 OSLO

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Att.:

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Tone Gotheim, 22995948
Vår ref.: 12/2268-70 FELLES - 016.2
Deres ref.:
Dato: 17.12.2014

Ny høring - utkast til sikringsforskrift

Statens jernbanetilsyn sender med dette vedlagte utkast til sikringsforskrift på høring. Det vises i denne forbindelse også til tilsynets dokumenter i forbindelse med avsluttet høring av 18.12.2013 om utkast til sikringsbestemmelser i sikkerhetsstyringsforskriften og om sikringsbestemmelser for tunnelbane i kravforskriften.

Blant annet fordi det nå foreslås en egen sikringsforskrift, sendes utkastet på ny høring. Endringene i forhold til det forslaget som høringsinstansene allerede har vurdert, anses ikke for å være av et slikt omfang at det anses nødvendig med lengre høringsfrist enn seks uker. Dokumentene til den avsluttede høringen finnes her http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/Horinger/Avsluttede_horinger/.

Tilsynet ber om at høringsadressatene avgrensene sine eventuelle innspill til

- a) forhold som følger av at det nå foreslås en egen sikringsforskrift istedenfor innlemmelse av sikringsbestemmelser i sikkerhetsstyringsforskriften og kravforskriften og
- b) de endringene som foreslås sammenlignet med det tidligere høringsutkastet.

1. Egen sikringsforskrift

I høringsbrevene om forslaget om innlemmelse av sikringsbestemmelser i sikkerhetsstyringsforskriften og om sikringsbestemmelser for tunnelbane i kravforskriften, ba tilsynet høringsinstansene om å vurdere spesielt spørsmålet om det bør være en egen forskrift om sikring.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap støttet forslaget om felles forskrift for sikkerhetsstyring og sikring. Flertallet av de høringsinstansene som avga høringsuttalelse og har uttalt seg om spørsmålet, mener imidlertid at det bør være en egen forskrift om sikring. Flytoget AS, NSB AS og Sporveien T-banen AS viser blant annet til at problemstillinger knyttet til sikring og sikkerhet i mange relasjoner er så forskjellige at de er lite egnede for en felles

forskriftsregulering. Green Cargo AB viser til at virksomhetenes sikkerhetsstyring bør være "internasjonal" så langt det er mulig.

Tilsynet har også vurdert det slik at det kan være et argument i seg selv for egen sikringsforskrift at flertallet av instansene som avga høringsuttalelse og som omfattes av virkeområdet til forskriftsforslaget, finner det mest formålstjenlig. Det vises også til at sikkerhetsstyringsforskriften av 11. april 2011 dessuten gjennomfører flere EU-direktiver. En egen sikringsforskrift antas å lette implementeringen også av endringer i disse direktivene.

Tilsynet har på denne bakgrunn revurdert spørsmålet om felles forskrift for sikkerhetsstyring og sikring og utarbeidet et nytt utkast til forskrift.

2. Forslaget

Tilsynet foreslår en minimumsversjon som eventuelt kan utvides på et senere tidspunkt dersom erfaringene med forskriften skulle tilsi et behov for et større detaljeringsnivå.

Tilsynet har tatt utgangspunkt i det tidligere høringsutkastet ved utarbeidelse av det nye forslaget. Noen av bestemmelsene i det tidligere forslaget er blant annet på bakgrunn av høringsuttalelser fjernet eller endret. Tilsynet har også foretatt en revurdering av bestemmelsene for tilpasning til rendyrkingen av sikringsbestemmelsene. Nedenfor angis de vesentligste endringene.

Følgende bestemmelser er fjernet eller endret:

Bestemmelsene i det tidligere høringsutkastet § 2-1 "Overordnet ansvar for sikkerhet" om at jernbanevirksomheten skal ha kontroll på risikoer der disse oppstår i jernbanesystemet og iverksette nødvendig risikohåndtering, er ikke videreført i forslaget til sikringsforskrift. Bestemmelsen anses overflødig og dekket av § 3-1 tredje ledd.

Det tidligere høringsutkastet § 2-1 siste punktum om samarbeid med øvrige aktører anses dekket av nytt utkast § 2-3 "Sikringsutvalg for jernbane og tunnelbane" (§ 2-4 i høringsutkastet), bestemmelsen i § 3-1 "Krav til styringssystem for sikring" annet ledd om at styringssystemet skal være tilpasset arten og omfanget av den aktuelle virksomheten og andre forhold ved denne og bestemmelsen i § 4-7 "Beredskap" om Jernbaneverkets koordinering av beredskapsplaner. Samordning av disse rutine og planene anses ikke mulig uten et samarbeid.

De generelle bestemmelsene i det tidligere høringsutkastet § 2-3 "Enkeltfeilprinsippet og barrierer" første og annet ledd om enkeltfeil og om barrierer som reduserer sannsynligheten for at feil-, fare- og ulykkessituasjonen utvikler seg, relaterer seg først og fremst til styring av sikkerhet. Enkeltfeilprinsippet anses etter en fornyet vurdering som et u hensiktsmessig krav. Den nødvendige reguleringen for sikring anses tilstrekkelig ivaretatt i nytt utkast § 6-2 "Oppfølging og oppdatering av risikovurderinger". Bestemmelsene i det tidligere høringsutkastet § 2-3 tredje og fjerde ledd er flyttet til nytt utkast § 6-2 fjerde og femte ledd.

Det er inntatt en bestemmelse om rett for politiet til å delta i sikringsutvalget, jf. § 2-3 "Sikringsutvalg for jernbane og tunnelbane" siste punktum. Det kan bidra til at politiet kjenner aktørene, alle får en mest mulig lik situasjonsforståelse og selskapene kan informere om kritiske områder på egne nett og få innsikt i politiets vurderinger og prioriteringer. For øvrig antas det at

kommunikasjonen mellom virksomhetene og ulike myndighetsorganer best ivaretas i egne fora. Bestemmelsen om regionale sikringsutvalg i det tidligere høringsutkastet § 2-4 "Sikringsutvalg for jernbane og tunnelbane" er ikke videreført i forslaget til sikringsforskrift. Det anses unødvendig å angi detaljer om eventuell regional organisering. JBV bør selv kunne vurdere behovet for en slik organisering.

Det tidligere høringsutkastet § 3-1 "Krav til sikkerhetsstyringssystem" fjerde ledd første punktum om at styringssystemet skal omfatte bruk av leverandører, anses overflødig. Kravene anses dekket av det generelle kravet i nytt utkast § 2-2 "Krav om styring av sikring" annet ledd annet punktum. Bestemmelsen i § 2-2 gjelder plikten til også å sikre at styringen utøves i oppgaver som utføres av leverandører.

Presiseringen i det tidligere høringsutkastet § 3-3 "Prosedyrer m.m." annet ledd av hvilke krav prosedyrene/bestemmelsen skal sikre overholdelse av, er vurdert som unødvendig i selve forskriften. Presiseringen flyttes til kommentarene til bestemmelsen i nytt utkast § 3-4.

Bestemmelsene i det tidligere høringsutkastet § 4-2 "Sikkerhetspolitikk", § 4-3 "Sikkerhetsmål" og § 4-4 "Risikoakseptkriterier" relaterer seg først og fremst til sikkerhetsstyring. Risikoakseptkriterier er mer krevende å anvende og gir et begrenset utbytte når det gjelder sikring mot tilsiktede uønskede handlinger.

Videre anses det tidligere høringsutkastet § 4-6 "Informasjonsoverføring" overflødig. Det vises til § 2-3 "Sikringsutvalg for jernbane og tunnelbane" om blant annet samordning og evaluering av sikringstiltak. Det vil i tillegg være en utfordring å regulere slik informasjonsoverføring på en god måte, fordi det er kryssende hensyn mellom formidling og behov for skjerming av informasjon.

Annet ledd i det tidligere høringsutkastet § 4-7 "Beredskap" om at beredskapen skal være en integrert del av jernbanevirksomhetens sikkerhetsstyringssystem utgår. Virksomheten bør selv kunne velge hvordan de vil organisere sitt system. Fjerde ledd bokstav e) om at beredskapen skal omfatte blant annet tiltak for å øke bevisstheten hos aktuelt personell om beredskapstiltak, anses overflødig i tillegg til de øvrige kravene i § 4-7 fjerde ledd.

Bokstav b) om sikkerhetsmål i det tidligere høringsutkastet § 4-8 "Ledelsens gjennomgåelse" relaterer seg først og fremst til sikkerhetsstyring.

Det tidligere høringsutkastet § 5-4 "Sikkerhetsmessig tilrettelegging av arbeidsmiljøet" antas unødvendig å presisere for sikring i tillegg til arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Presiseringen av at risikovurderingene skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser i første ledd siste punktum og bestemmelsen i tredje ledd om sensitivitetsvurdering i det tidligere høringsutkastet § 6-1 "Risikovurderinger", relaterer seg først og fremst til sikkerhetsstyring.

Kravet om "samlet" oversikt i det tidligere høringsutkastet § 6-2 "Oppfølging og oppdatering av risikovurderinger" om at virksomheten skal ha en samlet oversikt over utførte risikovurderinger, samt deres gyldighetsstatus, forutsetninger og avgrensninger er ikke videreført i forslaget til sikringsforskrift. Det er viktig å ha oversikt, men det kan være både krevende og lite hensiktsmessig å ha den samlet.

Det legges opp til ikrafttredelse 1. juli 2015 forutsatt at lovhjemmel foreligger. Tilsynet antar at tiden frem til ikrafttredelse vil være tilstrekkelig tid for virksomhetene for tilrettelegging for oppfyllelse av de nye kravene. Det vises til at virksomhetene har kjent til arbeidet med sikringsbestemmelser og hovedinnholdet i bestemmelsene siden det første høringsutkastet ble oversendt 18. desember 2013.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser av utkast til sikringsbestemmelser

Konsekvensene antas å være de samme som ved vurderingen av innlemmelse av sikringsbestemmelsene i sikkerhetsstyringsforskriften og kravforskriften. Det vises til vurderingen i høringsnotatet i den tidligere høringen.

4. Høringsfrist

Eventuelle merknader til forslag til sikringsforskrift sendes Statens jernbanetilsyn innen 6. februar 2015.

Med hilsen

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur